

De les catifes

T

tu, catifer, sents i estimes aquesta professió. Ets un enamorat de les catifes i una persona entesa en elles... Sempre les he admirat com un element, millor, com un protagonista més dels contes orientals... Tu pots parlar-nos d'elles a bastament.

- No es pot explicar amb quatre paraules. La nostra societat de consum es creu que algú les fa, perquè nosaltres les puguem posar als peus del llit o davant del sofà de la sala d'estar. L'origen és ben diferent: les van inventar les tribus nòmades, ara fa més de 1.500 anys, i avui es continuen teixint exactament igual, amb la mateixa tècnica que es va passant de pares a fills. I aquestes tribus encara existeixen, i fan servir les catifes per protegir-se del fred, la humitat, la calor... I des de fa anys aquestes catifes es comercialitzen per tot Europa, i el que és sorprenent és la gran ignorància que hi ha sobre aquestes autèntiques obres d'art.

- *En el Perfil s'hi diu: "Si algun dia veieu volar una estora, estigueu-ne certs que la condueix ell..." Et pregunto: Quants móns has recorregut damunt d'alguna d'elles?...*

- Es podria dir que he après la geografia d'Àsia i del nord d'Àfrica, gràcies a les catifes. Cada país, cada regió, i fins i tot cada tribu texeix dibuixos diferents, combina els colors de manera especial, i tenen característiques tècniques particulars en el procés de teixir una catifa. Estudiant i contemplant una catifa, pots "volar" molt lluny.

- *Les catifes orientals, les africanes, les sud-americanes... Diques, sisplau, de les seves naturaleses.*

- A l'Àfrica tan sols es teixeixen catifes al Marroc, Tuníssia, Algèria, Egipte..., a la resta tan sols es teixeixen estores de fibres vegetals. Són molt curioses i amb molta personalitat les catifes que texeixen les tribus berebers. Les sudamericanes són catifes de teixit molt fluix, i poca densitat de nusos.

Els dibuixos són molt geomètrics i no gaire complicats, però molt decoratius -m'agraden les que es fan a Xile. També tenen molta personalitat les estores de teixit pla que fan els indis Navajos de l'Amèrica del Nord. La gran història i riquesa del món de les catifes, és el que coneixem com a catifes orientals. Des de Turquia fins a la Xina, hi ha un món de cultures variadíssim, i cada una d'elles té les seves catifes o kilims. Segons les mides podem saber on han estat teixides. Si l'ordit és de llana o de cotó, ens pot orientar sobre la seva antiguitat. Si és de llana en la seva totalitat sabrem si és d'una tribu que

J. C.

encara fa vida transhumant segons la característica del serrell, podem saber com és el teler en el que s'ha teixit. Pels seus dissenys podem conèixer si és d'un oble amb cultura islàmica, d'arrel cristiana, o tal vegada una barreja de totes dues.

– *Les catifes tenen usos diferents. Explica'ls, també, Francesc.*

– Per les mides i els dibuixos, es pot saber si és una catifa-matalàs, o per ser utilitzada com a coixí. Pot haver estat pensada per fer de porta per cobrir l'entrada de la tenda. Tal vegada una de les més conegudes és la d'oració, que sol tenir entre un i dos metres quadrats i amb dibuix asimètric que s'orienta cap a la Meca en el moment d'agenollar-s'hi per resar a Alà. Hi ha catifes breçol, per posar els nens a dormir, catifes mortuòries, pels actes funeraris, catifes de nesses, que ha teixit la núvia per presentar davant del nuvi el dia del casament... I molts altres utensilis, de la vida nòmada quotidiana que també estan teixits amb la mateixa tècnica de les catifes.

– *En elles s'hi representen colors i símbols de tota mena i també es reproduïxen obres d'artistes plàstics famosos...*

– Els colors i els símbols són molt variats. Cada cultura i cada ètnia s'expressa amb colors i dissenys molt diferents. Llegir una catifa, pot ser apassionant. Aprens a conèixer quins són els valors del poble que les ha teixit, a quins valors donen importància, quines són les seves creences, i les seves supersticions. Moltes d'aquestes catifes són veritables obres d'art, i es mereixen estar penjades com a tapís. Així ho han entès molts museus de tot el món, que des de fa anys en tenen d'exhibides en llocs preferents. Joan Gris, entre molts altres artistes, va dissenyar diverses catifes, algunes d'elles encara es continuen teixint actualment. A Sant Cugat un gran expert en l'artesanía de les catifes, Joan López, va reproduir obres de Salvador Dalí i d'altres artistes que les havien dissenyat expressament per ser nuades a mà; Guinovart, Sistiaga... Ara fa uns sis anys, amb un acord que vàrem fer amb l'Agustí Puig i el Pep Sallés, ens va teixir una catifa dissenyada per cada un d'ells. Es varen fer totalment nuades amb més de cent colors diferents en cada una d'elles. Va quedar sobradament demostrat que es poden realitzar peces d'una gran qualitat plàstica.

Per tal que no surtin tan cares, com les nuades a mà, aquests últims anys algunes fàbriques han teixit amb telers mecànics obres d'artistes molt coneguts, fent unes tirades limitades i numerades; Picasso, Paul Klee, Magritte... Actualment molts artistes estan dissenyant expressament perquè les seves obres siguin representades com a tapissos o catifes: Manolo Valdés, Mariscal, Peret, Perico Pastor...

Ja siguin teixides i nuades a mà, o teixides amb telers mecànics, tan el tapís com la catifa és un art en expansió, que actualment és encara poc i mal conegut.

*No tots som iguals,
ni pensem el mateix,
ni volem les mateixes coses.*

*Per això, personalitzem els nostres dissenys
a la mida de cada client.*

*Utilitzem diamants escollits un a un
en la construcció de cada una de les nostres joies.*

FAYOS
JÓIER
ARTESA

*Sant Joan - Tres Creus, 1 - Tel. 726 01 34 - 725 19 88
08202 Sabadell*